

Brüssel, 1. detsember 2017
(OR. en)

14958/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0397 (COD)

SOC 765
EMPL 583
CODEC 1926

ARUANNE

Saatja:	Alaliste esindajate komitee
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	14013/17 REV 2
Komisjoni dok nr:	15642/16 + ADD 1 - ADD 8 - COM(2016) 815 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord (EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst) – Osaline üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

Komisjon esitas 13. detsembril 2016 ettepaneku, et muuta määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord. Ettepaneku üldine eesmärk on jätkata ELi sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirjade ajakohastamist, muutes need selgemaks ja õiglasemaks ning parandades nende täitmist, mis aitab omakorda soodustada isikute vaba liikumist ELis.

Eelkõige keskendub ettepanek viiele valdkonnale: i) töötushüvitised, ii) pikaajalise hoolduse hüvitised, iii) majanduslikult mitteaktiivsete liikuvate kodanike juurdepääs teatavatele sotsiaaltoetustele, iv) perehüvitised ning v) lähetatud töötajate ja kahes või enamas liikmesriigis töötavate isikute suhtes kohaldatavad õigusaktid.

Kavandatav õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 48, milles on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu toimivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt.

Euroopa Parlament ei ole oma esimese lugemise seisukohta veel esitanud.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 5. juulil 2017.

Regioonide Komitee esitas oma arvamuse 12.–13. juuli 2017. aasta istungil.

II. NÕUKOGU ETTEVALMISTAVATES ORGANITES TOIMUNUD ARUTELUD

Sotsiaalküsimuste töörühm alustas Eesti eesistumise ajal pikaajalise hoolduse hüvitisi ja perehüvitisi käsitlevate ettepaneku osade läbivaatamist. Üheksal koosolekul peeti väga keerukaid tehnilisi arutelusid¹.

Pikaajalise hoolduse hüvitised

Komisjon esitas oma ettepanekus pikaajalise hoolduse hüvitised eraldiseisva liigina; seni käsitleti neid haigushüvitiste osana. Uue liigituse eesmärk on arvestada asjaolu, et elanikkonna vananemisest tingituna suureneb kõnealuste hüvitiste tähtsus ja arv riiklikes sotsiaalkindlustussüsteemides.

¹ 5.–6. juuli, 6.–7. septembri, 3.–4. oktoobri 30. oktoobri ja 15.–16. novembri 2017. aasta koosolekud.

Pärast sotsiaalküsimuste töörühmas peetud väga keerukaid tehnilisi arutelusid ja intensiivset mõttevahetust muutis eesistujariik määruses 883/2004 (alusmäärus) esitatud pikaajalise hoolduse hüvitiste määratlust eesmärgiga võtta arvesse liikmesriikide erinevaid süsteeme. Samuti tegi eesistujariik ettepaneku lisada uus põhjendus 24a, milles selgitatakse täpsemalt isiku tervisekahjustusest tuleneva hooldusvajaduse aluskontseptsiooni. Peale selle selgitatakse põhjenduses kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga, mis vahe on käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatel ja sellesse mittekuuluvatel hüvitistel.

Komisjon tegi pikaajalise hoolduse hüvitiste koordineerimisega seoses ettepaneku koostada pikaajalise hoolduse hüvitiste kohta eraldiseisev peatükk, kohaldades alusmääruse III jaotise 1. peatükis (haigushüvitised, sünnitus- ja sellega samaväärsed isadushüvitised) sätestatud eeskirju *mutatis mutandis*. Sotsiaalküsimuste töörühm võttis sarnase suuna, kuid eraldiseisva peatüki asemel lisatakse pikaajalise hoolduse hüvitised 1. peatükki. Sotsiaalküsimuste töörühm analüüsis kõnealuse peatüki üksikuid sätteid ja tegi ettepaneku kohandada pikaajalise hoolduse hüvitisi arvestades peale komisjoni pakutud sätete ka alusmääruse artikleid 19, 20 ja 30 ning vastavalt määruse 987/2009 (rakendusmäärus) artiklit 25. Samuti tegi eesistujariik pikaajalise hoolduse eripära arvesse võttes ettepaneku jagada mitterahaliste hüvitiste määratlus kaheks lõiguks.

Delegatsioonidelt saadud teabe põhjal koostas eesistujariik uut XII lisa silmas pidades loetelu pikaajalise hoolduse hüvitistest, mida antakse erandina artikli 33a lõikest 2, mille kohaselt võivad liikmesriigid koordineerida teatavaid pikaajalise hoolduse hüvitisi alusmääruse III jaotise teiste peatükkide alusel, kui selline koordineerimine on hüvitise saajale üldjuhul vähemalt sama soodus. Jõuti laiapõhjalisele kokkuleppele, et nendel juhtudel kohaldatakse ka alusmääruse artikli 34 lõikeid 1 ja 3, milles sätestatakse kattumise ennetamise eeskirjad.

Et selgitada välja, millise liikmesriigi pädevusse kuuluvad lastele mõeldud pikaajalise hoolduse hüvitised, osutatakse asjakohastele perehüvitiste peatükis juba sisalduvatele eeskirjadele.

Perehüvitised

Komisjon tegi ettepaneku käsitada lapse kasvatamise ajal sissetuleku asendamiseks ette nähtud perehüvitisi individuaalse ja seega mitte tuletatud õigusena, ning anda teisele pädevusega liikmesriigile valikuline õigus hüvitise maksmiseks täies ulatuses.

Pärast sotsiaalküsimuste töörühmas toimunud põhjalikke tehnilisi arutelusid, intensiivset mõttevahetust ja sõnastamistööd kohandati alusmääruse artikli 68b lõiget 1 ja sellega seonduvat põhjendust 35a seoses asendussissetulekut pakkuvate hüvitiste mõistega. Selle eesmärk on hõlmata ka üksikuid lapse kasvatamise hüvitisi, mida makstakse mittetöötavale vanemale, kes kasvatab last ega saa seega tööle asuda.

Et käsitleda delegatsioonide taotlust võtta arvesse Wieringi kohtuasja C-347/12, soovitas eesistujariik kohaldada diferentseeritud lisahüvitise arvutamise eeskirju ainult sama liiki hüvitiste korral. Pidades silmas liikmesriikide mitmesuguste perehüvitiste eripära, oli sotsiaalküsimuste töörühm samuti nõus eristama kahte perehüvitiste kategooriat.

Peale selle koostas sotsiaalküsimuste töörühm uue XIII lisa 1. osas esitatud artikli 68b lõike 1 kohase individuaalsete perehüvitiste loetelu ja XIII lisa 2. osas esitatud loetelu riikidest, kes teevad erandi artikli 68 lõike 2 kohasest kattumise vältimise sättest ja soovivad maksta hüvitist täies ulatuses.

Alaliste esindajate komitee vaatas 24. novembril 2017 sotsiaalküsimuste töörühma töö tulemusel valminud kompromissteksti läbi ja nõustus esitama selle tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogule, et jõuda kokkuleppele osalises üldises lähenemisviisis.

Heakskiidetud tekst on esitatud käesoleva aruande I lisas (pikaajalise hoolduse hüvitised) ja II lisas (perehüvitised).

Punktide numeratsiooni puhul järgitakse komisjoni ettepanekut (dok 15642/16).

Allesjäänud reservatsioonid

SK säilitas üldise analüüsi reservatsiooni ja keelelise analüüsi reservatsiooni.

DK, NL, PL ja UK on säilitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni.

Komisjon on oma esialgset ettepanekut kinnitanud ning säilitanud analüüsi reservatsiooni kõikide sellesse tehtud muudatuste suhtes.

III. JÄRELDUS

Nõukogul palutakse jõuda oma 7. detsembri 2017. aasta istungil (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) kokkuleppele käesoleva aruande lisades esitatud kompromissteksti käsitlevas osalises üldises lähenemisviisis.

Ettepaneku sätted, mis on seotud pikaajalise hooldusegaMäärus (EÜ) nr 883/2004*Põhjendus 24*

Kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga peaks pikaajalise hoolduse hüvitisi kindlustatud isikutele ja nende pereliikmetele põhimõtteliselt jätkuvalt koordineerima haigushüvitiste puhul kohaldatavate eeskirjade kohaselt. Küll aga tuleks neis eeskirjades võtta arvesse pikaajalise hoolduse hüvitiste eripära. Samuti on vaja ette näha erisätted pikaajalise hoolduse mitterahaliste ja rahaliste hüvitiste kattumise korral.

Põhjendus 24a

Pikaajalise hoolduse hüvitised osutavad ainult sellistele hüvitistele, mille esmane otstarve on vastata nende inimeste hooldusvajadusele, kes vajavad näiteks vanaduse, puude või haiguse tekitatud kahjustuse tõttu pikaajaliselt märkimisväärses mahus teiste abi, et teha olulisi igapäevatoiminguid. Samuti osutavad pikaajalise hoolduse hüvitised ainult sellistele hüvitistele, mida võib käsitada käesoleva määruse tähenduses sotsiaalkindlustushüvitistena. Kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga (näiteks kohtuasjas C-433/13, komisjon vs. Slovaki Vabariik) on hüvitis sotsiaalkindlustushüvitis siis, kui seda antakse hüvitise saajatele seaduses määratletud olukorra alusel, isiklike vajadusi individuaalselt kaalutusõiguse alusel hindamata, ja pikaajalise hoolduse hüvitisi tuleks tõlgendada vastavalt sellele. Ennekõike ei hõlma pikaajalise hoolduse hüvitised sotsiaal- või arstiabi. Hüvitised, mida antakse kaalutusõiguse alusel pärast taotleja isiklike vajaduste hindamist, ei kuulu käesoleva määrusega hõlmatud pikaajalise hoolduse hüvitiste hulka.

Artikkel 1

Mõisted

c) „kindlustatud isik“ – III jaotise 1. ja 3. peatükiga reguleeritud sotsiaalkindlustusliikidega seoses mis tahes isik, kes vastab II jaotise kohaselt pädeva liikmesriigi õigusaktides nõutavatele hüvitiste saamise tingimustele, võttes arvesse käesoleva määruse sätteid;

i)1.ii) mitterahaliste hüvitiste puhul vastavalt III jaotise 1. peatükile, mis tahes isik, keda määratletakse või tunnistatakse pereliikmena või majapidamise liikmena selle liikmesriigi õigusaktides, kus ta elab;

va) „mitterahalised hüvitised“

i) III jaotise 1. peatüki (haigushüvitised, sünnitus- ja sellega samaväärsed isadushüvitised) kohaldamisel mitterahalised hüvitised, mis on sätestatud liikmesriigi õigusaktides ning mille eesmärk on osutada või teha kättesaadavaks arstiabi ning sellise abiga seonduvad tooted ja teenused või maksta otse või hüvitada nende kulu;

-ii) III jaotise 1. peatüki (pikaajalise hoolduse hüvitised) kohaldamisel mitterahalised hüvitised, mis on sätestatud liikmesriigi õigusaktides ning mille eesmärk on osutada punkti vb määratluses osutatud pikaajalist hooldust või see kättesaadavaks teha või maksta otse või hüvitada selle kulu;

vb) „pikaajalise hoolduse hüvitis“ – mitterahaline või rahaline hüvitis, mille eesmärk on vastata nende inimeste hooldusvajadusele, kes vajavad kahjustuse tõttu pikaajaliselt märkimisväärses mahus teise isiku või teiste isikute abi, et teha olulisi igapäevatoiminguid, eesmärgiga toetada nende isiklikku sõltumatust; see hõlmab hüvitisi, mida makstakse samal eesmärgil sellist abi osutavale isikule.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:
 - a) haigus- ja pikaajalise hoolduse hüvitised;
 - ba) [...]

Artikkel 11

Üldeeskirjad

2. Käesoleva jaotise eesmärgil käsitatakse isikuid, kes saavad rahalisi hüvitisi oma töö või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise tõttu või selle tagajärjel, nimetatud tegevusega tegelejatena. See ei kehti invaliidsus-, vanadus- või toitjakaotuspensionite või tööõnnetus- või kutsehaiguspensionite või pikaajalise hoolduse rahaliste hüvitiste suhtes, mida makstakse hooldust vajavale isikule.

III jaotise 1. peatükk

Haigus-, pikaajalise hoolduse ning sünnitus- ja sellega samaväärsed isadushüvitised

Artikkel 19

Viibimine väljaspool pädevat liikmesriiki

1. Kui lõikes 2 ei ole sätestatud teisiti, on ka kindlustatud isikul ja tema pereliikmetel, kes viibivad liikmesriigis, mis ei ole pädev liikmesriik, õigus mitterahalistele hüvitistele, mis nende viibimise ajal on vajalikud kas meditsiinilistel põhjustel või pikaajalise hoolduse vajaduse tõttu, võttes arvesse hüvitiste iseloomu ja eeldatavat viibimise pikkust. Neid hüvitisi annab pädeva asutuse nimel viibimiskoha liikmesriigi asutus vastavalt selle asutuse kohaldatavatele õigusaktidele, nii nagu oleksid asjaomased isikud kindlustatud nimetatud õigusaktide alusel.

Käesolev artikkel ei hõlma mitterahalisi hüvitisi, sealhulgas hüvitisi, mida antakse seoses kroonilise või varem diagnoositud haigusega või seoses sünnituse või pikaajalise hooldusega, kui teises liikmesriigis viibimise eesmärk on saada neid hüvitisi.

2. Halduskomisjon koostab loetelu mitterahalistest hüvitistest, mille andmiseks teises liikmesriigis viibimise ajal on praktilistel põhjustel nõutav eelkõikulepe asjaomase isiku ja hüvitist andva asutuse vahel.

Artikkel 20

Reisimine mitterahaliste hüvitiste saamise eesmärgil – luba saada asjakohast ravi väljaspool elukohajärgset liikmesriiki

1. Kui käesoleva määrusega ei ole sätestatud teisiti, siis kindlustatud isik, kes reisib teise liikmesriiki eesmärgiga sealviibimise ajal saada käesoleva määruse artikli 1 punkti va alapunktis i mitterahalisi hüvitisi, taotleb luba pädevalt asutuselt.

Artikkel 30

Pensionäride sissemaksed

1. Liikmesriigi asutus, mis kohaldatavate õigusaktide alusel vastutab haigus-, pikaajalise hoolduse ning sünnitus- ja sellega samaväärsete isadushüvitiste sissemaksete mahaarvamise eest, võib kohaldatavate õigusaktide alusel arvatud mahaarvamisi taotleda ja tagasi nõuda üksnes selles ulatuses, milles nimetatud liikmesriigi asutus kannab hüvitiste kulusid artiklite 23–26 alusel.
2. Kui artiklis 25 osutatud juhtudel sõltub haigus-, pikaajalise hoolduse ning sünnitus- ja sellega samaväärsete isadushüvitiste saamine sissemaksete või samalaadsete maksete tasumisest selle liikmesriigi õigusaktide kohaselt, kus asjaomane pensionär elab, ei tule elamisest tulenevalt selliseid sissemakseid tasuda.

Artikkel 32

Prioriteetsuse eeskirjad mitterahaliste hüvitiste õiguse puhul – erieeskiri pereliikmete õiguse kohta hüvitistele elukohajärgses liikmesriigis

3. Kui perekonnaliikmel on tuletatud õigus hüvitistele enam kui ühe liikmesriigi õigusaktide kohaselt, rakendatakse järgmisi prioriteetsuse eeskirju:
 - a) erinevatest alustest tulenevate õiguste puhul on prioriteetsusjärjekord järgmine:
 - i) kindlustatud isiku töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel saadavad õigused;
 - ii) kindlustatud isiku pensioni alusel saadavad õigused;
 - iii) kindlustatud isiku elukoha alusel saadavad õigused;

- b) samadest alustest tulenevate tuletatud õiguste puhul kehtestatakse prioriteetsusjärjekord viidates täiendava kriteeriumina pereliikme elukohale;
- c) juhul kui ei ole võimalik kehtestada prioriteetsusjärjekorda eespool kirjeldatud kriteeriumide alusel, võetakse viimase kriteeriumina arvesse kindlustatud isiku kõige pikemat kindlustusperioodi riiklikus pensioniskeemis.

Artikkel 33a

Pikaajalise hoolduse hüvitised

1. Halduskomisjon koostab üksikasjaliku loetelu pikaajalise hoolduse hüvitistest, mis vastavad käesoleva määruse artikli 1 punktis vb sätestatud kriteeriumidele, täpsustades, millised on mitterahalised hüvitised ja millised rahalised hüvitised ja kas hüvitist antakse hooldust vajavale isikule või sellist hooldust osutavale isikule.
 2. Kui käesoleva peatükiga hõlmatud pikaajalise hoolduse hüvitisel on III jaotise mõne teise peatüki kohaselt koordineeritud hüvitiste tunnused, võivad liikmesriigid erandina koordineerida sellist hüvitist viimati nimetatud peatükis sätestatud eeskirjade kohaselt, tingimusel et sellise koordineerimise tulemus on hüvitise saajatele vähemalt sama soodus, kui hüvitist oleks koordineeritud käesoleva peatüki alusel pikaajalise hoolduse hüvitisena ja see kuulub XII lisas (kus täpsustatakse, millist III jaotise peatükki kohaldatakse) esitatud loetellu.
- 2a. Käesoleva määruse artikli 34 lõikeid 1 ja 3 kohaldatakse ka XII lisas loetletud hüvitistele.

Artikkel 34

Pikaajalise hoolduse hüvitiste kattumine

1. Kui isik, kes saab pikaajalise hoolduse rahalisi hüvitisi, mida antakse artikli 21 või 29 alusel, on samal ajal ja käesoleva peatüki alusel õigustatud taotlema samal eesmärgil kavandatud mitterahalisi hüvitisi elukohajärgselt või teises liikmesriigis viibimiskohajärgselt asutuselt ning esimese liikmesriigi asutusel tuleb ühtlasi nende mitterahaliste hüvitiste kulu tagasi maksta artikli 35 alusel, kohaldatakse artiklis 10 sätestatud üldsätet hüvitiste kattumise ennetamise kohta, kuid järgmise piiranguga: kui asjaomane isik taotleb ja saab mitterahalist hüvitist, vähendatakse rahalise hüvitise summat sellise mitterahalise hüvitise summa võrra, mida taotletakse või võidakse taotleda esimese liikmesriigi asutuselt, kes peab kulu korvama.
2. [...]
3. Kaks või mitu liikmesriiki või nende pädevad asutused võivad kokku leppida muid või lisameetmeid, mis ei ole asjaomaste isikute suhtes lõikes 1 sätestatud põhimõtetest ebasoodsamad.
- 3a. Kui pikaajalise hoolduse rahalisi hüvitisi antakse samal ajavahemikul samade laste eest rohkem kui ühe liikmesriigi õigusaktide alusel, kohaldatakse artikli 68 lõikes 1 sätestatud eeskirju prioriteetsuse määramiseks kattumise puhul.

XII LISA (uus)

PIKAAJALISE HOOLDUSE HÜVITISED, MIDA ANTAKSE ERANDINA ARTIKLI 33a LÕIKEST 2

(Artikli 33a lõige 2)

AUSTRIA

Pikaajalise hoolduse rahalisi hüvitisi (föderaalne pikaajalise hoolduse hüvitise seadus, BGBl. I nr 110/1993 (muudetud kujul)), mida antakse tööõnnetuste või kutsehaiguste puhul, koordineeritakse III jaotise 2. peatüki (tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised) alusel.

PRANTSUSMAA

- a) Pideva hoolduse hüvitist (sotsiaalkindlustusseadustik, artikkel L.355-1) koordineeritakse III jaotise 4. peatüki (invaliidsushüvitised) või 5. peatüki (vanadushüvitis) alusel, olenevalt sellest, millisele hüvitisele makstakse hooldushüvitist lisaks.
- b) Pideva hoolduse lisahüvitist (sotsiaalkindlustusseadustik, artikkel L.434-2) koordineeritakse III jaotise 2. peatüki (tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised) alusel.

SAKSAMAA

Pikaajalise hoolduse hüvitisi, mida antakse tööõnnetuste ja kutsehaiguste korral (Saksa sotsiaalseadustiku VII raamatu paragrahv 44), koordineeritakse III jaotise 2. peatüki (tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised) alusel.

POOLA

Hoolduse lisahüvitist (17. detsembri 1998. aasta seadus, milles käsitletakse sotsiaalkindlustusfondist makstavaid vanadus- ja invaliidsushüvitisi) koordineeritakse III jaotise 4. peatüki (invaliidsushüvitised) või 5. peatüki (vanadushüvitis) alusel olenevalt sellest, millisele hüvitisele makstakse hooldushüvitist lisaks.

III jaotise 1. peatükk:

Haigus-, pikaajalise hoolduse ning sünnitus- ja sellega samaväärsed isadushüvitised

Artikkel 23

Kohaldatav kindlustusskeem mitme skeemi olemasolu korral elu- või viibimiskoha liikmesriigis

Kui elu- või viibimiskoha liikmesriigi õigusaktides on haiguse, pikaajalise hoolduse, raseduse ja sünnituse ning isaduse puhuks ette nähtud rohkem kui üks kindlustusskeem rohkem kui ühe kategooria kindlustatud isikute jaoks, kohaldatakse põhimääruse artikli 17, artikli 19 lõike 1 ning artiklite 20, 22, 24 ja 26 alusel töötajate üldist kindlustusskeemi käsitlevate õigusaktide sätteid.

Artikkel 24

Elamine muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik

3. Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* põhimääruse artiklites 22, 24, 25 ja 26 osutatud isikute suhtes.

Artikkel 25

Viibimine muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik

A. Menetlus ja õiguse ulatus

1. Põhimääruse artikli 19 kohaldamisel esitab kindlustatud isik viibimiskoha liikmesriigi tervishoiu- või pikaajalise hoolduse teenuse osutajale pädeva asutuse väljastatud dokumendi, mis näitab tema õigust saada mitterahalisi hüvitisi. Kui kindlustatud isikul sellist dokumenti ei ole, pöördub viibimiskohajärgne asutus kas taotluse või muul alusel selle dokumendi saamiseks pädeva asutuse poole.

2. *[Muudatusi ei ole.]*
3. Põhimääruse artikli 19 lõikes 1 nimetatud mitterahaliste hüvitiste all mõeldakse mitterahalisi hüvitisi, mida antakse viibimiskoha liikmesriigis vastavalt selle õigusaktidele ning mis osutuvad vajalikuks meditsiinilistel põhjustel või pikaajalise hoolduse vajaduse tõttu, et kindlustatud isik ei peaks enne oma kavandatud viibimise lõppu pädevasse liikmesriiki tagasi pöörduma, et saada vajalikku ravi või pikaajalise hoolduse hüvitisi.

Artikkel 28

Pikaajalise hoolduse rahalised hüvitised elamise või viibimise korral muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik

1. Põhimääruse artikli 21 lõike 1 kohaselt pikaajalise hoolduse rahaliste hüvitiste saamiseks esitab kindlustatud isik pädevale asutusele taotluse. Pädev asutus teatab sellest vajaduse korral elukohajärgsele asutusele.

Artikkel 31

Põhimääruse artikli 34 kohaldamine

1. Pädev asutus teatab asjaomasele isikule põhimääruse artiklis 34 sisalduvast sättest seoses hüvitiste kattumise vältimisega. Selliste eeskirjade kohaldamine tagab, et isikul, kes ei ela pädevas liikmesriigis, on õigus vähemalt sama suurele hüvitisesummale või samaväärsele hüvitisele kui see, millele tal oleks õigus juhul, kui ta elaks selles liikmesriigis.
2. Pädev asutus teatab samuti elu- või viibimiskohajärgsele asutusele pikaajalise hoolduse rahaliste hüvitiste maksmisest, kui viimati mainitud asutuse kohaldatavad õigusaktid näevad ette pikaajalise hoolduse mitterahalised hüvitised, mis on nimetatud põhimääruse artikli 33a lõikes 1 osutatud loetelus.

Artikkel 32

Rakendamise erisätted

1. Kui isik või isikute rühm vabastatakse taotluse alusel kohustuslikust ravi- või pikaajalise hoolduse kindlustusest ning need isikud ei ole seega hõlmatud põhimääruse reguleerimisalasse kuuluva ravikindlustus- või pikaajalise hoolduse kindlustuse skeemiga, ei muutu teise liikmesriigi asutus üksnes sellise vabastuse tõttu vastutavaks põhimääruse III jaotise 1. peatüki kohaselt nendele isikutele või nende pereliikmetele antud mitterahaliste või rahaliste hüvitiste kulude kandmise eest.

4. [...]

IV jaotise 1. peatükk:

hüvitiste kulude tagasimaksmine põhimääruse artiklite 35 ja 41 kohaselt

Artikkel 87

Arstlik läbivaatus ja halduskontroll

4. Kohaldatakse ka lõikeid 2 ja 3 põhimääruse artikli 1 punktis vb nimetatud pikaajalise hoolduse hüvitise saaja või taotleja sõltuvusastme kindlaksmääramisel või kontrollimisel.
6. Erandina põhimääruse artikli 76 lõikes 2 sätestatud tasuta vastastikuse halduskoostöö põhimõttest kompenseerib lõigetes 1 kuni 5 osutatud kontrollide kulud asutusele, kellele anti ülesanne need kontrollid teha, sellise ülesande andnud deebitorasutus. Kui asutus, kellel paluti teha kontroll, kasutab tulemusi ka iseseisvalt hüvitiste andmiseks asjaomasele isikule tema poolt kohaldatavate õigusaktide alusel, ei nõua ta tagasi eelmises lauses osutatud kulusid.

Ettepaneku sätted, mis on seotud *perehüvitistega***Määrus (EÜ) nr 883/2004****Põhjendus 35a (uus)**

Diferentseeritud lisahüvitise arvutamisel tuleks käesolevas määruses võtta arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-347/12 (Wiering) ning anda vajalikud selgitused ja lihtsustused. Võttes arvesse liikmesriikide mitmesuguste perehüvitiste eripära, tuleks eristada kahte liiki perehüvitisi nende põhieesmärgi, muude eesmärkide ja andmise aluse põhjal.

Põhjendus 35a (uus)

Rahalisi perehüvitisi, mille põhieesmärk on osaliselt või täielikult asendada teenimata sissetulekut või sissetulekut, mida isik ei saa lapse kasvatamise ajal teenida, saab eristada teistest perehüvitistest, mis on ette nähtud perekonna väljaminekute katmiseks. Kuna selliseid hüvitisi võib pidada individuaalseteks õigusteks, mis on ette nähtud personaalselt lapsevanemale vastavalt pädeva liikmesriigi õigusaktidele, peaks neid olema võimalik reserveerida üksnes asjaomasele vanemale. Sellised individuaalsed hüvitised peaksid olema loetletud käesoleva määruse XIII lisa 1. osas. Teise pädevusega liikmesriik võib otsustada, et prioriteetsuse määramise eeskirju, kui perehüvitist on õigus saada nii pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel kui ka pereliikmete elukoha liikmesriigi õigusaktide alusel, ei kohaldata kõnealuste hüvitiste suhtes. Kui liikmesriik otsustab mitte kohaldada prioriteetsuse eeskirju, peab ta seda tegema järjepidevalt seoses kõigi samasuguses olukorras olevate õigustatud isikutega, ning ta peab olema loetletud XIII lisa 2. osas.

Artikkel 68

Prioriteetsuse määramise eeskirjad kattumise puhul

2. Kattuvate õiguste puhul antakse perehüvitisi kooskõlas õigusaktidega, mis on prioriteetsed vastavalt lõikele 1. Õigus perehüvitistele teiste vastuoluliste ühe või mitme riigi õigusaktide alusel peatatakse esimesena nimetatud õigusaktidega sätestatud summa ulatuses sama liiki hüvitiste korral ja seda summat ületava summa puhul antakse vajadusel diferentseeritud lisahüvitis. Sellist diferentseeritud lisahüvitist pole vaja anda teises liikmesriigis elavatele lastele, kui õigus kõnealusele hüvitisele tugineb üksnes elukohale.
- 2a. Käesoleva artikli lõikes 2 ette nähtud perehüvitiste diferentseeritud lisahüvitise arvutamisel jagunevad sama liiki hüvitised kahte kategooriasse:
 - a) rahalised perehüvitised, mille põhieesmärk on osaliselt või täielikult asendada teenimata sissetulekut või sissetulekut, mida isik ei saa lapse kasvatamise ajal teenida; ja
 - b) kõik muud perehüvitised.

Artikkel 68b (uus)

Erisäte rahaliste perehüvitiste puhul, mille eesmärk on asendada sissetulekut lapse kasvatamise perioodi jooksul

1. Artikli 68 lõike 2a punktis a osutatud ja XIII lisa I osas loetletud perehüvitisi antakse pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel ainult isikule, kelle suhtes neid õigusakte kohaldatakse. Selliste hüvitiste puhul ei teki tuletatud õigust. Käesoleva määruse artiklit 68a ei kohaldata kõnealuste hüvitiste suhtes ning pädev asutus ei ole kohustatud vastu võtma taotlust, mille on esitanud teine vanem, vanemana käsitatav isik või lapse või laste hooldajana tegutsev asutus vastavalt rakendusmääruse artikli 60 lõikele 1.

2. Erandina artikli 68 lõikest 2 võib kattuvate õiguste puhul ühe või mitme riigi vastuoluliste õigusaktide korral liikmesriik määrata lõikes 1 nimetatud perehüvitise abisaajale täies ulatuses, olenemata esmastes õigusaktides sätestatud summast. Liikmesriigid, kes valivad sellise erandi kohaldamise, loetletakse XIII lisa II osas, viitega perehüvitisele, mille suhtes erandit kohaldatakse.

XIII LISA (uus)

RAHALISED PEREHÜVITISED, MIS ON ETTE NÄHTUD LAPSE KASVATAMISE AJAL SISSETULEKU ASENDAMISEKS

(Artikkel 68b)

**I osa: rahalised perehüvitised, mis on ette nähtud lapse kasvatamise ajal sissetuleku
asendamiseks²**

(Artikli 68b lõige 1)

AUSTRIA

- a) Kindlamääraline lapsehooldushüvitis (lapsehooldushüvitise seadus, 2001/103)
- b) Töötulu asendav lapsehooldushüvitis (lapsehooldushüvitise seadus, 2001/103)
- c) Partnerihüvitis (lapsehooldushüvitise seadus, 2001/103)

BELGIA

Õigus vanemapuhkusele tööst eemaloleku ajal (29. oktoobri 1997. aasta kuninglik dekreet, milles käsitletakse vanemapuhkuse kehtestamist töölt eemaloleku ajal)

² Iirimaa, Kreeka, Küpros, Madalmaad, Malta ja Ühendkuningriik leidsid, et ühtegi nende perehüvitist ei saa pidada rahaliseks perehüvitiseks, mille eesmärk on asendada sissetulekut lapse kasvatamise perioodide jooksul (*käesoleval joonealuse märkusel on ainult teavitamise eesmärk ja seda ei lisata lõplikku teksti, kui see avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas*).

BULGAARIA

- a) Rasedus- ja sünnitushüvitis (sotsiaalkindlustusseadustik, avaldatud 17. detsembri 1999. aasta ametlikus väljaandes nr 110, jõustus 1. jaanuaril 2000) alates lapse kuuekuuseks saamisest
- b) 2–5aastase lapse lapsendamisel makstav hüvitis (sotsiaalkindlustusseadustik, avaldatud 17. detsembri 1999. aasta ametlikus väljaandes nr 110, jõustus 1. jaanuaril 2000)
- c) Väikelapse hooldamise hüvitis (sotsiaalkindlustusseadustik, avaldatud 17. detsembri 1999. aasta ametlikus väljaandes nr 110, jõustus 1. jaanuaril 2000)

TŠEHHI VABARIIK

Vanemahüvitis (riiklike sotsiaaltoetuste seadus nr 117/1995 Coll. (muudetud kujul))

TAANI

- a) Töötasu hüvitis (sünnitushüvitiste tasakaalustamise kord erasektoris) alates 15. nädalast pärast sünnitust.
- b) Rahalised sünnitus- ja isadushüvitised (sünnituspuhkuse ja -hüvitiste saamise õigust käsitlev konsolideerimisseadus), mida makstakse alates 15. nädalast pärast sünnitust.

EESTI

Vanemahüvitis (15. juuni 2016. aasta perehüvitiste seadus)

SOOME

Vanemahüvitis (ravikindlustusseadus, 1224/2004)

PRANTSUSMAA

- a) Lapsehoolduse eesmärgil vabal valikul töökäimise katkestamise või tööaja vähendamise korral makstav hüvitis (enne 1. jaanuari 2015. aastal sündinud või adopteeritud laste puhul) (2004. aasta sotsiaalkindlustuse rahastamise seaduse artikkel 60-II)

- b) Jagatud lapsehooldushüvitis (PREPARE) (1. jaanuaril 2015. aastal või hiljem sündinud laste puhul) (4. augusti 2014. aasta seaduse nr 2014-873 (naiste ja meeste tegeliku võrdõiguslikkuse kohta) artikkel 8-I-7°)

SAKSAMAA

Vanemahüvitis (vanemahüvitise ja vanemapuhkuse seadus)

UNGARI

Lapsehooldustasu (1997. aasta LXXXIII seadus kohustusliku tervisekindlustussüsteemi teenuste kohta)

ITAALIA

Vanemapuhkuse hüvitis (26. märtsi 2001. aasta seadusandlik dekreet nr 151)

LÄTI

Vanemahüvitis (6. novembri 1995. aasta haigus- ja sünnituskindlustuse seadus)

LEEDU

Lapsehooldushüvitis (Leedu Vabariigi 21. detsembri 2000. aasta haigust ja sünnitust hõlmava sotsiaalkindlustuse seadus nr IX-110 (muudetud kujul))

LUKSEMBURG

Asendussissetulek vanemapuhkuse ajal (3. novembri 2016. aasta seadus vanemapuhkuse reformi kohta)

POOLA

- a) Vanemapuhkuse ajal lapse hooldamiseks ette nähtud perehüvitise lisahüvitis (28. novembri 2003. aasta perehüvitiste seadus)
- b) Vanemahüvitis (28. novembri 2003. aasta perehüvitiste seadus)

PORTUGAL

- a) Vanemahüvitis (9. aprilli 2009. aasta dekreet-seadused nr 89/2009 ja nr 91/2009) alates seitsmendast nädalast pärast sünnitamist
- b) Pikendatud vanemahüvitis (9. aprilli 2009. aasta dekreet-seadused nr 89/2009 ja nr 91/2009)
- c) Lapsendamishüvitis (9. aprilli 2009. aasta dekreet-seadused nr 89/2009 ja nr 91/2009)

RUMEENIA

Igakuine lapsehooldushüvitis (valitsuse 8. detsembri 2010. aasta erakorraline määrus nr 111 vanemapuhkuse ja igakuise lapsehooldushüvitise kohta, sisaldab hilisemaid muudatusi ja täiendusi)

SLOVAKKIA

Vanemahüvitis (vanemahüvitise seadus nr 571/2009 (muudetud kujul))

SLOVEENIA

- a) Vanemahüvitis (vanemakaitse ja perehüvitiste seadus, ametlik väljaanne 26/14 ja 15/90, ZSDP-1)
- b) Vanemahüvitis (vanemakaitse ja perehüvitiste seadus, ametlik väljaanne 26/14 ja 15/90, ZSDP-1)

ROOTSI

Vanemahüvitis (sotsiaalkindlustuse seadus)

2. osa: liikmesriigid, kus artiklis 68b osutatud pereküvitised on ette nähtud täies ulatuses

(Artikli 68b lõige 2)

EESTI

SOOME

LEEDU

LUKSEMBURG

ROOTSI
